

**Arkusz zawiera informacje prawnie
chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu**

Układ graficzny © CKE 2015

CKE **CENTRALNA
KOMISJA
EGZAMINACYJNA**

Nazwa kwalifikacji: **Organizowanie chowu i hodowli koni**

Oznaczenie kwalifikacji: **R.19**

Numer zadania: **01**

Wypełnia zdający

Miejsce na naklejkę z numerem
PESEL i z kodem ośrodka

Numer PESEL zdającego*

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

R.19-01-15.05

Czas trwania egzaminu: **180 minut**

EGZAMIN POTWIERDZAJĄCY KWALIFIKACJE W ZAWODZIE
Rok 2015
CZĘŚĆ PRAKTYCZNA

Instrukcja dla zdającego

1. Na pierwszej stronie arkusza egzaminacyjnego wpisz w oznaczonym miejscu swój numer PESEL i naklej naklejkę z numerem PESEL i z kodem ośrodka.
2. Na KARCIE OCENY w oznaczonym miejscu przyklej naklejkę z numerem PESEL oraz wpisz:
  - swój numer PESEL*,
  - symbol cyfrowy zawodu,
  - oznaczenie kwalifikacji,
  - numer zadania,
  - numer stanowiska.
3. KARTĘ OCENY przełącz zespołowi nadzorującemu część praktyczną egzaminu.
4. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 9 stron i nie zawiera błędów. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś przez podniesienie ręki przewodniczącemu zespołu nadzorującego część praktyczną egzaminu (ZNCP).
5. Zapoznaj się z treścią zadania oraz stanowiskiem egzaminacyjnym. Masz na to 10 minut. Czas ten nie jest wliczony do czasu trwania egzaminu.
6. Czas rozpoczęcia i zakończenia pracy zapisze w widocznym miejscu przewodniczący ZNCP.
7. Wykonaj samodzielnie zadanie egzaminacyjne. Przestrzegaj zasad bezpieczeństwa i organizacji pracy.
8. Po zakończeniu wykonania zadania pozostaw arkusz egzaminacyjny na swoim stanowisku lub w miejscu wskazanym przez przewodniczącego ZNCP.
9. Po uzyskaniu zgody zespołu nadzorującego możesz opuścić salę/miejsce przeprowadzania egzaminu.

Powodzenia!

* w przypadku braku numeru PESEL – seria i numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamości

Zadanie egzaminacyjne

Korzystając z:

- fragmentu rozporządzenia w sprawie minimalnych warunków utrzymywania poszczególnych gatunków zwierząt gospodarskich,
- zapotrzebowania na składniki pokarmowe koni użytkowanych wierzchowo – Tabela 1,
- zapotrzebowania na składniki pokarmowe dla klaczy karmiących o różnej masie ciała – Tabela 2,
- składu chemicznego i wartości pokarmowej pasz – Tabela 3

określ:

- minimalne warunki utrzymania koni w stajni na podstawie fragmentu rozporządzenia, wyniki zapisz w Tabeli 4,
- zapotrzebowanie na składniki pokarmowe dla konia i klaczy:
  - konia o masie ciała 600 kg wykonującego pracę ciężką,
  - klaczy o masie ciała 500 kg w 2 miesiącu laktacji, wyniki zapisz w Tabeli 5

oraz oblicz:

- dawkę pokarmową na okres zimowy dla konia o masie ciała 600 kg wykonującego pracę ciężką, wyniki zapisz w Tabeli 6,

Uwaga. *Układając dawkę pokarmową, można wybrać dowolną ilość pasz treściwych. Ilość białka w dawce może być przekroczona o 30%.*

- dawkę pokarmową na okres zimowy dla klaczy o masie ciała 500 kg w 2 miesiącu laktacji, wyniki zapisz w Tabeli 7.

Obliczone dzienne dawki paszy podziel na 3 odpasy, wyniki zapisz w Tabeli 8.

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi¹⁾
z dnia 28 czerwca 2010 r.
 (fragment)

w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej²⁾

Na podstawie art. 12 ust. 8 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1002, z późn. zm.³⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa minimalne warunki utrzymywania:

- 1) bydła, z wyjątkiem cieląt,
- 2) koni, owiec, kóz, strusi, przepiórek, perlic, lisów polarnych, lisów pospolitych, jenotów, norek, tchórzy, królików, szynszyli, nutrii, jeleni i danieli,
- 3) indyków, gęsi i kaczek, w gospodarstwach utrzymujących co najmniej 100 sztuk tych ptaków — odrębnie dla każdego gatunku, w tym obsadę zwierząt w zależności od systemów utrzymywania.

§ 2. 1. Zwierzęta wymienione w § 1 utrzymuje się:

- 1) w pomieszczeniu przeznaczonym do ich utrzymywania, z wyjątkiem lisów polarnych, lisów pospolitych, jenotów, norek i tchórzy;
- 2) w systemie otwartym, z wyjątkiem:
  - a) indyków i strusi do ukończenia 6. tygodnia życia,

- b) gęsi i kaczek do ukończenia 3. tygodnia życia,
- c) przepiórek do ukończenia 20. dnia życia,
- d) zwierząt futerkowych.

2. Zwierzętom utrzymywanym w systemie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, zapewnia się możliwość ochrony przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi i zwierzętami drapieżnymi.

§ 3. 1. Zwierzętom wymienionym w § 1 zapewnia się opiekę i właściwe warunki utrzymywania uwzględniające minimalne normy powierzchni w zależności od systemów utrzymywania.

2. Zwierzęta wymienione w § 1 utrzymuje się w warunkach:

- 1) nieszkodliwych dla ich zdrowia oraz niepowodujących urazów, uszkodzeń ciała lub cierpień;
- 2) zapewniających im swobodę ruchu, a w szczególności możliwość kładzenia się, wstawania oraz leżenia;
- 3) umożliwiających kontakt wzrokowy z innymi zwierzętami.

§ 4. Pomieszczenia, w których utrzymuje się zwierzęta wymienione w § 1, oświetla się przystosowanym dla danego gatunku zwierząt światłem sztucznym lub zapewnia dostęp światła naturalnego.

§ 5. 1. Zwierzęta wymienione w § 1 dogląda się co najmniej raz dziennie.

2. W celu umożliwienia kontroli pomieszczeń, w których utrzymuje się zwierzęta wymienione w § 1, i doglądania umieszczonych w nich zwierząt o każdej porze pomieszczenia te wyposaża się w stałe lub przenośne oświetlenie sztuczne.

§ 6. 1. Pomieszczenia, w których utrzymuje się zwierzęta wymienione w § 1, ich wyposażenie oraz sprzęt używany przy utrzymywaniu tych zwierząt:

- 1) wykonuje się z materiałów nieszkodliwych dla zdrowia zwierząt oraz nadających się do czyszczenia i odkażania;
- 2) czyści się i odkaża.

2. Odchody zwierząt wymienionych w § 1 oraz niezjedzone resztki paszy usuwa się z pomieszczeń, w których utrzymuje się te zwierzęta, tak często, aby uniknąć wydzielania się nieprzyjemnych woni i zanieczyszczenia paszy lub wody. Pomieszczenia te zabezpiecza się przed muchami i gryzoniami.

3. Wyposażenie i sprzęt przeznaczone do karmienia i pojenia zwierząt wymienionych w § 1 umieszcza się w taki sposób, aby zminimalizować ryzyko zanieczyszczenia paszy lub wody oraz ułatwić bezkonfliktowy dostęp tych zwierząt do paszy i wody.

4. Wyposażenie i sprzęt, o którym mowa w ust. 1:

- 1) powinny być tak skonstruowane, umieszczone, obsługiwane i utrzymywane, aby nie powodowały nadmiernego hałasu;
- 2) sprawdza się co najmniej raz dziennie, a wykryte usterki niezwłocznie usuwa.

5. Podłoga w pomieszczeniach, w których utrzymuje się zwierzęta wymienione w § 1, powinna być twarda, równa i stabilna, a jej powierzchnia gładka i nieśliska.

§ 7. 1. W pomieszczeniach, w których utrzymuje się zwierzęta wymienione w § 1, obieg powietrza, stopień zapylenia, temperaturę, względną wilgotność powietrza i stężenie gazów utrzymuje się na poziomie nieszkodliwym dla zwierząt.

2. W przypadku wyposażenia pomieszczeń, w których utrzymuje się zwierzęta wymienione w § 1, w mechaniczny lub automatyczny system wentylacji system ten łączy się z:

- 1) systemem alarmowym sygnalizującym awarię systemu wentylacyjnego;

2)systemem wentylacji awaryjnej.

§ 8. 1. Bydłu, owcom, kozom, indykom, gęsiom, kaczkom, strusiom, przepiórkom, perlicom, lisom polarnym, lisom pospolitym, jenotom, norkom, tchórzom, królikom, szynszylom, nutriom, jeleniom i danielom zapewnia się stały dostęp do wody.

2. Konie poi się wodą co najmniej trzy razy dziennie.

3. Urządzenia do pojenia instaluje się w sposób zabezpieczający wodę przed wylewaniem się.

§ 9. 1. Bydło, konie, owce, kozy, króliki, szynszyle, nutrie karmi się co najmniej dwa razy dziennie paszą dostosowaną do ich gatunku, wieku, masy ciała i stanu fizjologicznego.

2. Jelenie, daniela, indyki, gęsi, kaczki, strusie, przepiórki, perlice, lisy polarne, lisy pospolite, jenoty, norki i tchórze karmi się co najmniej raz dziennie paszą dostosowaną do ich gatunku, wieku, masy ciała i stanu fizjologicznego.

§ 10. 1. Chore lub ranne zwierzęta wymienione w § 1 niezwłocznie otacza się opieką, a w razie potrzeby izoluje.

2. Jeżeli wymaga tego stan zdrowia chorego lub rannego zwierzęcia wymienionego w § 1, zwierzę to utrzymuje się na ściółce.

Rozdział 2

Minimalne warunki utrzymywania bydła

§ 11. 1. Bydło, z wyjątkiem cieląt, utrzymywane w systemie, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, utrzymuje się:

1)na uwięzi;

2)bez uwięzi wolnostanowiskowo:

a) z wydzielonymi legowiskami, z wyjątkiem bydła opasowego i buhajów,

b) bez wydzielonych legowisk na ściółce,

c) bez wydzielonych legowisk i ściółki, z wyjątkiem buhajów, krów i jałówek cielnych powyżej 7 miesiąca ciąży.

2. W systemie utrzymywania bydła, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, wymiary stanowiska powinny wynosić w przypadku utrzymywania:

1) krów i jałówek powyżej 7. miesiąca ciąży:

a) długość — co najmniej 1,6 m,

b) szerokość — co najmniej 1,1 m;

2) jałówek powyżej 6. miesiąca życia, jednak nie dłużej niż do 7. miesiąca ciąży:

a) długość — co najmniej 1,5 m,

b) szerokość — co najmniej 1 m;

3) buhajów:

a) długość — co najmniej 2,4 m,

b) szerokość — co najmniej 1,4 m;

4) bydła opasowego o masie ciała do 300 kg:

a) długość — co najmniej 1,3 m,

b) szerokość — co najmniej 0,8 m;

5) bydła opasowego o masie ciała powyżej 300 kg:

a) długość — co najmniej 1,45 m,

b) szerokość — co najmniej 0,95 m.

3. W systemie utrzymywania bydła, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a, wymiary wydzielonego legowiska powinny wynosić w przypadku utrzymywania:

1) krów i jałówek powyżej 7. miesiąca ciąży:

- a) długość — co najmniej 2,1 m,
- b) szerokość — co najmniej 1,1 m;

2) jałówek powyżej 6. miesiąca życia, jednak nie dłużej niż do 7. miesiąca ciąży:

- a) długość — co najmniej 1,9 m,
- b) szerokość — co najmniej 0,9 m.

4. W systemie utrzymywania bydła, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b, powierzchnia, w przeliczeniu na jedną sztukę, powinna wynosić w przypadku utrzymywania:

- 1) krów i jałówek powyżej 7. miesiąca ciąży — co najmniej 4,5 m²;
- 2) jałówek powyżej 6. miesiąca życia, jednak nie dłużej niż do 7. miesiąca ciąży — co najmniej 2,2 m²;
- 3) bydła opasowego o masie ciała do 300 kg — co najmniej 1,6 m²;
- 4) bydła opasowego o masie ciała powyżej 300 kg — co najmniej 2,2 m²;
- 5) buhajów — co najmniej 9 m².

5. W systemie utrzymywania bydła, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. c, powierzchnia, w przeliczeniu na jedną sztukę, powinna wynosić w przypadku utrzymywania:

- 1) jałówek powyżej 19. miesiąca życia, jednak nie dłużej niż do 7. miesiąca ciąży — co najmniej 2 m²;
- 2) jałówek powyżej 6. miesiąca życia do 19. miesiąca życia — co najmniej 1,6 m²;
- 3) bydła opasowego o masie ciała do 300 kg — co najmniej 1,3 m²;
- 4) bydła opasowego o masie ciała powyżej 300 kg — co najmniej 1,8 m².

§ 12. W systemie utrzymywania bydła, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 2, powierzchnia, na której jest utrzymywane bydło, w przeliczeniu na jedną sztukę, powinna wynosić w przypadku utrzymywania:

- 1) jałówek — co najmniej 10 m²;
- 2) krów — co najmniej 15 m²;
- 3) buhajów — co najmniej 20 m².

Rozdział 3

Minimalne warunki utrzymywania koni

§ 13. 1. Konie utrzymywane w systemie, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, powinny być utrzymywane na ściółce:

- 1) w boksie;
- 2) na stanowisku na uwięzi;
- 3) w systemie wolnostanowiskowym bez uwięzi.

2. Ogiery i klacze powyżej roku życia utrzymuje się oddzielnie.

§ 14. 1. Powierzchnia boksu, o którym mowa w § 13 ust. 1 pkt 1, powinna wynosić w przypadku utrzymywania:

- 1) koni dorosłych, których wysokość w kłębie wynosi do 1,47 m — co najmniej 6 m²;
- 2) koni dorosłych, których wysokość w kłębie wynosi powyżej 1,47 m — co najmniej 9 m²;
- 3) klaczy ze źrebięciem — co najmniej 12 m².

2. Wymiary stanowiska, o którym mowa w § 13 ust. 1 pkt 2, powinny wynosić w przypadku utrzymywania:

1) koni dorosłych, których wysokość w kłębie wynosi do 1,47 m:

- a) szerokość — co najmniej 1,6 m,
- b) długość — co najmniej 2,1 m;

2) koni dorosłych, których wysokość w kłębie wynosi powyżej 1,47 m:

- a) szerokość — co najmniej 1,8 m,
- b) długość — co najmniej 3,1 m.

3. W przypadku utrzymywania koni w systemie, o którym mowa w § 13 ust. 1 pkt 3, powierzchnia powinna wynosić dla:

1) koni dorosłych lub młodzieży po odsadzeniu od matki, w przeliczeniu na jednego konia – co najmniej 10 m²;

2) klaczy ze źrebkiem — co najmniej 12 m².

§ 15. 1. W przypadku utrzymywania koni w systemie, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 2, powierzchnia utrzymywania, w przeliczeniu na jednego dorosłego konia, powinna wynosić co najmniej 0,1 ha.

2. Powierzchnię, o której mowa w ust. 1, zabezpiecza się trwałym ogrodzeniem.

Tabela 1. Zapotrzebowanie na składniki pokarmowe koni użytkowanych wierzchowo

Masa ciała	Energia strawna MJ	Białko ogólne strawne g	Sucha masa kg	Ca g	P g
Praca lekka					
400	52-72	312-432	6,0-8,0	16	10
500	68-88	408-528	7,5-10,0	20	12,5
600	82-102	492-612	9,0-12,0	24	15
700	98-128	588-708	10,5-14,0	28	17,5
Praca średnia					
400	61-81	366-488	6,0-8,0	18	11
500	79-99	474-594	7,5-10,0	22	13,5
600	95-115	570-690	9,0-12,0	26	16
700	113-133	678-798	10,5-14,0	30	18
Praca ciężka					
400	78-98	468-588	6,0-8,0	18	11
500	100-120	600-720	7,5-10,0	22	14
600	119-139	714-834	9,0-12,0	27	17
700	141-161	846-966	10,5-14	32	20

Tabela 2. Zapotrzebowanie na składniki pokarmowe dla klaczy karmiących o różnej masie ciała

Masa ciała kg	M-c karmienia	Sucha masa kg	Energia strawna MJ	Białko ogólne strawne g	Ca g	P g	Karoten
300	1-3	8,0	89	780	30	20	60
300	4-6	7,5	76	570	27	18	55
400	1-3	10,0	110	960	40	27	75
400	4-6	9,0	94	710	33	22	70
500	1-3	12,5	130	1130	50	34	90
500	4-6	11,0	111	840	41	27	80
600	1-3	14,0	148	1290	60	40	110
600	4-6	13,0	126	950	49	30	100
700	1-3	15,0	164	1450	69	46	130
700	4-6	14,0	141	1070	57	35	110

Tabela 3. Skład chemiczny i wartości pokarmowa pasz

Pasza	Energia strawna MJ	Białko ogólne strawne g	Sucha masa %	Ca g	P g
ziarno owsa	11,5	93	88	0,7	3,8
ziarno jęczmienia	12,8	87	88	0,4	3,7
mieszanka treściwa	12	120	88	0,7	3,7
siano łąkowe I pokos koniec kwitnienia	7,5	55	86	5	2,5
marchew pastewna czerwona	2,4	11	15	0,6	0,5
otręby pszenne	10	105	88	bd	bd

Czas przeznaczony na wykonanie zadania wynosi 180 minut.

Ocenię podlegać będzie 5 rezultatów:

- określenie minimalnych warunków utrzymania koni w stajni;
- zapotrzebowanie na składniki pokarmowe dla konia i klaczy;
- dawka pokarmowa na okres zimowy dla konia o masie ciała 600 kg wykonującego pracę ciężką;
- dawka pokarmowa na okres zimowy dla klaczy o masie ciała 500 kg w 2 miesiącu laktacji;
- podział obliczonych dziennych dawek pokarmowych na 3 odpasy.

Tabela 4. Minimalne warunki utrzymania koni w stajni

Parametr	Konie dorosłe	Klacze ze źrebakami	Kuce
1. Powierzchnia boksów na 1 szt.			
2. Wymiary stanowiska na 1 szt.			
3. Biegania – wymiary na 1 szt.			
4. Minimalna częstotliwość pojenia koni w ciągu doby			
5. Minimalna częstotliwość karmienia koni w ciągu doby			
6. Warunki utrzymywania rocznych koni			

Tabela 5. Zapotrzebowanie na składniki pokarmowe dla konia i klaczy

	Sucha masa kg	Energia strawna MJ	Białko ogólne strawne g
Koń wierzchowy o masie ciała 600 kg wykonujący pracę ciężką			
Klacz w 2 miesiącu laktacji o masie ciała 500 kg			

Tabela 6. Dawka pokarmowa na okres zimowy dla konia o masie ciała 600 kg wykonującego pracę ciężką

Pasza	Kg	Energia strawna MJ	Białko ogólne strawne g	Sucha masa kg
Razem				
Zapotrzebowanie				

Tabela 7. Dawka pokarmowa na okres zimowy dla klaczy w 2 miesiącu laktacji o masie ciała 500 kg

Pasza	Kg	Energia strawna MJ	Białko ogólne strawne g	Sucha masa kg
Razem				
Zapotrzebowanie				

Tabela 8. Podział obliczonych dziennych dawek pokarmowych na 3 odpasy

Dawka pokarmowa dla:	Pasza	Kg paszy na dzień	Pasza w kg na odpas		
			poranny	południowy	wieczorny
Konia wierzchowego o masie ciała 600 kg wykonującego pracę ciężką	treściwa (razem)				
	objętościowa				
Klaczy w 2 miesiącu laktacji o masie ciała 500 kg	treściwa (razem)				
	objętościowa				